

Сарајево, 27.06.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 20.06.2022. – 24.06.2022.**

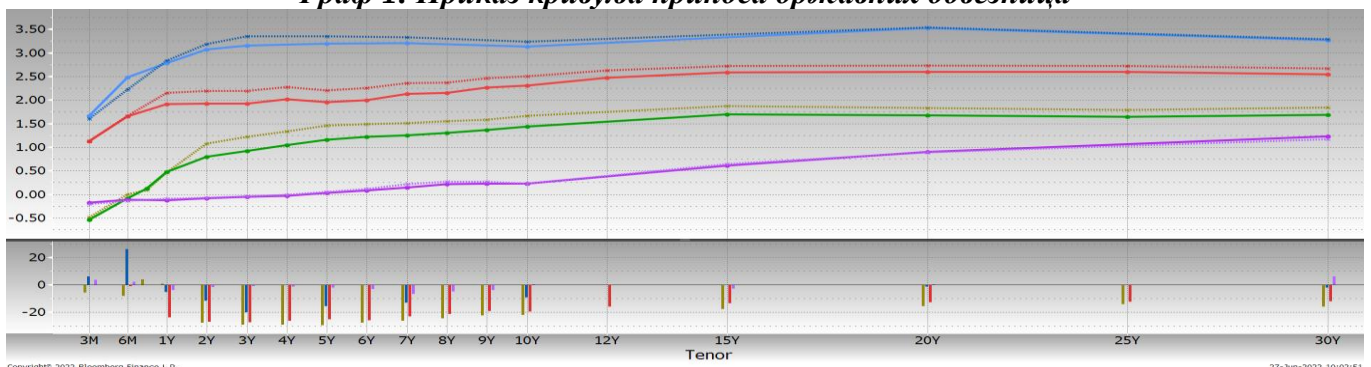
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	17.6.22	-	24.6.22	17.6.22	-	24.6.22	17.6.22	-	24.6.22	17.6.22	-	24.6.22
2 године	1,09	-	0,81	3,18	-	3,06	2,20	-	1,93	-0,07	-	-0,08
5 година	1,46	-	1,16	3,34	-	3,19	2,21	-	1,95	0,05	-	0,03
10 година	1,66	-	1,44	3,23	-	3,13	2,50	-	2,30	0,23	-	0,23

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	17.6.22	-	24.6.22
3 мјесеца	-0,446	-	-0,511
6 мјесеца	0,001	-	-0,082
1 година	0,493	-	0,496

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 24.06.2022. године (пуне линије) и 17.06.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

S&P Global, једна од највећих рејтинг компанија, протекле седмице је упозорила да ће се кредитни рејтинзи неких земаља наћи под притиском због глобалног раста каматних стопа које погађају ионако пренапрегнуте финансије. Извјештај указује да ће се тешко задужена Италија суочити са највећим дугом у проценту бруто домаћег производа без помоћи ЕЦБ, док су Украјина, Бразил, Египат, Гана и Мађарска најугроженије земље у развоју. Чини се да ће раст каматних стопа бити фискални изазов за мањи број развијених земаља и тржишта обвезница и најмање 6 од укупно 19 тржишта у развоју. Поред тога, S&P Global предвиђа да ће трошак позјамљивања у наредне три године расти за 300 базних поена.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су у односу на претходну седмицу, забиљежили пад, уз волатилна кретања потакнута инфлаторним притисцима, као и јачањем забринутости око глобалне рецесије. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су смањени између 21 и 30 базних поена, док су приноси италијанских обвезница смањени између 13 и 23 базних поена.

Прошле седмице је објављен економски билтен ЕЦБ за јуни, у којем је још једном наглашена забринутост око високе инфлације, која је последица снажног раста цијена хране и енергената, а услјед ратних дешавања у Украјини. Креатори монетарне политике ЕЦБ су навели да је висока инфлација и даље кључни изазов за све.

Наиме, јунске пројекције индицирају да ће инфлација у еврозони и даље остати на високим нивоима у наредном периоду, те се очекује стопа инфлације од 6,8% у текућој години, прије пада на 3,5%, који се очекује у наредној години. За 2024. годину пројицирана стопа инфлације износи 2,1%. Наведне прогнозе су више у односу на мартовске, те и даље изнад циљаних 2%.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је истакла да ЕЦБ мора спријечити почетне ризике финансијске фрагментације међу земљама еврозоне. ЕЦБ је на хитном састанку прошле седмице донијела одлуку да ублажи раст трошкова позајмљивања унутар ЕУ блока, те да осмисли нови инструмент којим би ублажила разлике у приносима државних обвезница међу чланицама ЕМУ. Lagarde је јуче поновила да постоји намјера да се референтна каматна стопа повећа у јулу и септембру, при чему је планиран раст од 25 базних поена у јулу. Lagarde је овим сигнализирала да забринутости на финансијском тржишту не ометају борбу против инфлације. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да је јасно да у моменту када се референтна камата повећа тада се све премије ризика повећавају. Члан УВ ЕЦБ Centeno је изјавио да је ЕЦБ веома одлучна и посвећена сузбијању ризика фрагментације и у том духу дизајнира инструменте којима ће ублажити притисак на разлику каматних стопа међу земљама чланицама ЕМУ.

У свом кварталном извјештају Централна банка Француске је смањила изгледе за економски раст, те се ове године очекује раст од 2,3%, прије него успори на 1,2% у 2023. години. За 2024. годину се прогнозира раст по стопи од 1,7%, како се утицај инфлаторних притисака буде смањивао.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Текући биланс - ЕЗ (у милијардама EUR) АПР	-	-5,8	-1,6
2.	Текући биланс – Италија (у милијардама EUR) АПР	-	-2,2	-0,9
3.	Текући биланс – Грчка (у милијардама EUR) АПР	-	-1,6	-2,3
4.	Стопа незапослености - Финска МАЈ	-	7,9%	6,9%
5.	PMI индекс прерађивачког сектора - ЕЗ (прелим.) ЈУН	53,8	52,0	54,6
6.	PMI индекс прерађивачког сектора - Њемачка (прелим.) ЈУН	54,0	52,0	54,8
7.	PMI индекс прерађив. сектора – Француска (прелим.) ЈУН	54,0	51,0	54,6
8.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.) ЈУН	55,5	52,8	56,1
9.	PMI индекс услужног сектора – Њемачка (прелим.) ЈУН	54,5	52,4	55,0
10.	PMI индекс услужног сектора – Француска (прелим.) ЈУН	57,5	54,4	58,3
11.	Композитни PMI индекс - ЕЗ (прелим.) ЈУН	54,0	51,9	54,8
12.	Композитни PMI индекс - Њемачка (прелим.) ЈУН	53,0	51,3	53,7
13.	Композитни PMI индекс - Француска (прелим.) ЈУН	55,9	52,8	57,0
14.	БДП - Холандија (квартално) финал. I квартал	0,0%	0,4%	0,7%
15.	БДП – Шпанија (квартално) финал. I квартал	0,3%	0,2%	2,2%
16.	Ifo индекс пословне климе -Њемачка ЈУН	92,8	92,3	93,0
17.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) ЈУН	-20,5	-23,6	-21,2
18.	Индекс повјерења потрошача – Холандија (прелим.) ЈУН	-	-50	-47
19.	Индекс повјерења потрошача – Италија (прелим.) ЈУН	103,0	98,3	102,7

САД

Приноси на америчке обвезнице су током протекле седмице забиљежили смањење између 10 и 15 базних поена под утицајем јачања забринутости од уласка, како глобалне, тако и америчке економије у рецесију, као и под утицајем објављивања података из прерађивачког сектора и са тржишта рада крајем седмице.

У прошлоседмичном говору предсједник Феда Powell је истакао да је од суштинске важности да се “сруши” инфлација која је на рекордном нивоу у посљедњих 40 година, како би се одржала стабилност тржишта рада. Наиме, инфлација се и даље налази далеко изнад циљаног нивоа од 2%, иако постоје неке индиције да је раст темељне инфлације донекле “олакшан” у посљедњих мјесец дана. Такође, Powell је нагласио високу вјероватноћу да би раст каматних стопа могао довести како америчку, тако и глобалну економију у рецесију. Већина чланова FOMC-а сматра да референтна каматна стопа треба бити у распону од 3,25%-3,5% до краја године, а да се до краја наредне године треба повећати на 3,8%. Такође, поједини чланови сматрају раст референтне

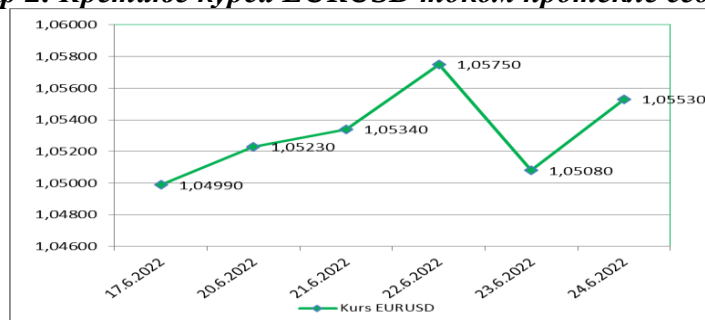
каматне стопе од 75 базних поена на јулском састанку “врло разумним”. Гувернерка Феда Bowman је изјавила да подржава повећање референтне каматне стопе за 75 базних поена поново у јулу, те је истакла да слиједи низ повећања од 50 базних поена.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс економске активности Фед из Чикага	МАЈ	0,47	0,01
2.	Продаја постојећих кућа (М/М)	МАЈ	-3,7%	-3,4%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	17. јуни	-	4,2%
4.	Биланс текућег рачуна (у милијар. USD)	I квартал	-275,0	-291,4
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	18. јуни	226.000	229.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених	11. јуни	1.320.000	1.315.000
7.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	ЈУН	56,0	52,4
8.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	ЈУН	53,3	51,6
9.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ЈУН	53,0	51,2
10.	Индекс повјерења Ун. из Мичигена (финал.)	ЈУН	50,2	50,0
11.	Продаја нових кућа (М/М)	МАЈ	-0,2%	10,7

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0499 на ниво од 1,0553.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Протекла седмица у Великој Британији обиљежена је информацијама о паду малопродаје, смањењу повјерења потрошача, те расту инфлације. Малопродаја је током маја наставила да се смањује, док се повјерење потрошача нашло на рекордно ниском нивоу. Инфлација је достигла ниво од 9,1% што је највећа инфлација у посљедњих 40 година.

Catherine Mann, члан MPC GBP сматра да би GBP требало да повећа каматне стопе брже него што је то чинила до сада јер слабија GBP појачава инфлаторне притиске. Према њеном мишљењу, снажнији потези у политици редукују ризике да инфлација која је већ укоријењена буде касније подстакнута увозном инфлацијом кроз депрецијацију GBP. Главни економиста ВоЕ Pill истиче да се монетарна политика ВоЕ мора фокусирати на главни циљ, а то је контрола инфлације, радије него да се превише труди да стабилизује курс GBP или економску активност.

Изгледа да економија Велике Британије почиње „радити на празно“ јер се постпандемијске поруцбине смањују, док инфлација, највећа у посљедњих 40 година, утиче на пословно повјерење, показали су посљедњи извјештаји који дају преглед стања у приватном сектору. Подаци за јуни су показали да је пословни оптимизам смањен на најнижи ниво од почетка пандемије, односно од прољећа 2020. године, док је дошло до оштрог пада у волумену поруцбина у овој години.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Righthtove цијене кућа (М/М) ЈУН	-	0,3%	2,1%
2.	Стопа инфлције (Г/Г) МАЈ	9,1%	9,1%	9,0%
3.	Индекс малопродајних цијена (Г/Г) МАЈ	11,4%	11,7%	11,1%
4.	PMI индекс прераживачког сектора (прелим.) ЈУН	53,6	53,4	54,6
5.	PMI индекс услужног сектора (прелим.) ЈУН	52,9	53,4	53,4
6.	Композитни PMI индекс (прелим.) ЈУН	52,4	53,1	53,1
7.	Индекс повјерења потрошача ЈУН	-40	-41	-40
8.	Малопродаја (Г/Г) МАЈ	-4,5%	-4,7%	-5,7%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, док је апрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,85847 на ниво од 0,86001, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2241 на ниво од 1,2268.

ЈАПАН

Записник са састанка MPC BoJ из априла је током протекле седмице показао да су поједини чланови одбора BoJ забринути јер сматрају да би претјерана волатилност JPY могла пореметити корпоративне пословне планове, истичући изазове са којим се суочавају креатори монетарне политике због снажне депрецијације JPY. Чланови Одбора су истакли потребу да се задржи велики стимулативни програм BoJ како би се подржала још увијек крхка економија, сугеришући да не виде потребу за промјенама ултраниских каматних стопа у Јапану како би зауставили недавни пад JPY. Поједини чланови су нагласили да BoJ мора саопштити да монетарна политика има за циљ постизање стабилности цијена, а не контролу кретања курса. У записнику се даље наводи да су поједини чланови изјавили да превелике флукутације на девизном тржишту у кратком временском периоду, повећавају неизвјесност у погледу будућности, отежавајући фирмама да формулишу своје пословне планове. BoJ је ојачао своју посвећеност одржавању ултраниских каматних стопа, уз обећање да ће свакодневно куповати неограничене количине обвезница како би одбранио циљани ниво приноса.

Замјеник гувернера BoJ Amamiya је изјавио да помно прати утицај кретања валуте на економију, нагласивши штету коју би свакако крхкој економији могла да нанесе депрецијација JPY која је забиљежила најнижи ниво у посљедње 24 године. По његовим ријечима треба се пажљиво пратити какав би утицај могли имати финансијски и девизни потези на економију Јапана као и на кретање цијена. BoJ ће наставити да подржава економију монетарним ублажавањем како би постигла циљани ниво инфлације, праћен стабилним растом цијена, додао је Amamiya.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал. МАЈ	-	23,7%	25,0%
2.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.) ЈУН	-	52,7	53,3
3.	PMI индекс услужног сектора (прелим.) ЈУН	-	54,2	52,6
4.	Композитни PMI индекс (прелим.) ЈУН	-	53,2	52,3
5.	Продаја широм земље (Г/Г) МАЈ	-	57,8%	19,0%
6.	Стопа инфлације (Г/Г) МАЈ	2,5%	2,5%	2,5%
7.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) МАЈ	0,8%	0,8%	0,8%
8.	Индекс произ. цијена услужног сектора (Г/Г) МАЈ	1,7%	1,8%	1,7%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 141,70 на ниво од 142,79. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 135,02 на ниво од 135,23.

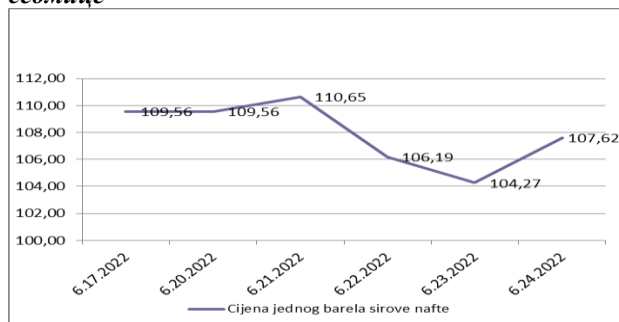
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,56 USD (104,35 EUR). Финансијско тржиште у САД је у понедјељак било затворено због празника. У уторак је цијена благо повећана под утицајем већих притисака на страни понуде који надјачавају забринутости око успореног економског раста и тражње за овим енергентом. Средином седмице цијена је смањена, након што су се појавиле информације да предсједник САД Biden планира да смањи трошак горива за возаче, због забринутости око потенцијалне рецесије након скоријег повећања референтне каматне стопе. Наредног дана, у четвртак, цијена је наставила да се смањује, јер су инвеститори процјењивали ризике да би раст каматних стопа у САД могао повући рецесију која би смањила тражњу за нафтом.

Цијена нафте је током трговања у петак повећана под утицајем заопштравања на страни понуде иако се цијена кретала према паду, другу седмицу заредом, због забринутости да би повећање каматних стопа могло глобалну економију увести у рецесију. Представници Г7 се састају на самиту у Баварским Алпама како са циљем да се договоре око наметања ограничења на цијену руске нафте, како би се изнашле могућности смањења способности Русије да финансира рат у Украјини.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 107,62 USD (101,98 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 1,77%, што је пад цијене другу седмицу заредом.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.839,39 USD (1.751,97 EUR). До средине седмице цијена злата није биљежила значајне промјене, јер се тржиште постепено стабилизује након одлука о повећању референтне каматне стопе Феда, што је потез који је покренут са циљем сузбијања инфлације која би могла водити ка рецесији. На одржавање цијене злата до средине седмице утицао је пад приноса на државне обвезнице и депрецијација USD, што је појачало атрактивност злата. Додатни подстицај расту цијене злата дале су и шпекулације о евентуалној рецесији.

У четвртак је дошло до пада цијене злата, након што је предсједник Феда Powell указао да би се монетарна политика Феда могла двоструко поопштрити под утицајем растуће инфлације. Након ових изјава долар је апresiasiо што се одразило на пад цијене злата, тако је на затварању тржишта цијена злата смањена за 0,43% у односу на дан раније. До краја седмице цијена је наставила са благим падом, након изјава предсједника Феда из St. Louis Bullarda који је истакао да Фед мора дјеловати „исправно и агресивно“ како би обуздао инфлацију.

Швајцарска је увезла злато из Русије први пут од инвазије на Украјину. Више од три тоне злата је увезено у Швајцарску из Русије током маја, показују званични царински подаци Швајцарске.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.826,88 USD (1.731,15 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена злата је смањена за 0,68%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

